

Pareiškimas

Audituojamų, atskaitingų ir veiksmingų bankų priežiūros susitarimų, pradėjus veikti bendram priežiūros mechanizmui, užtikrinimas

Mes, ES valstybių narių aukščiausiųjų audito institucijų (AAI) vadovų ryšių palaikymo komitetas ir Europos Audito Rūmai,

pripažindami, kad 2014 m. lapkričio mėn. įdiegtas bendras priežiūros mechanizmas (BPM) pakeitė ES bankų priežiūros sandarą, Europos Centriniam Bankui (ECB) perdavus bankų euro zonoje priežiūros atsakomybę;

pažymėdami, kad tai apima beveik 130 „svarbių“ bankų, kuriuos tiesiogiai prižiūri ECB ir kurių bendras turtas sudaro 22 trilijonus eurų;

prisimindami 2013 m. gegužės 8 d. Ryšių palaikymo komiteto pareiškimą „Tinkamų audito ir atskaitomybės susitarimų svarba ekonominei ir pinigų sąjungai ir ES ekonominiam valdymui“ ir jo 2011 m. spalio mėn. pareiškimą „Europos semestro ir kitų naujų ES ekonominio valdymo patobulinimų poveikis Europos Sąjungos valstybių narių aukščiausiosioms audito institucijoms ir Europos Audito Rūmams“;

pabrėždami pagrindinius šių pareiškimų principus užtikrinant pakankamą skaidrumą, tinkamą atskaitomybę ir viešąjį auditą, kai viešosioms lėšoms kyla pavojus;

pripažindami, kad įdiegus BPM, atsiranda naujų uždavinių, susijusių su šių principų laikymusi, ir pabrėždami anksčiau turėtus trūkumus, pavyzdžiui:

- daugelis AAI turi dalinius įgaliojimus ar neturi įgaliojimų audituoti savo nacionalines priežiūros institucijas ir jų (priežiūros) veiklą, visų pirma tuomet, kai ją vykdo centriniai bankai;
- kai kurios nacionalinės AAI prarado įgaliojimą audituoti svarbių bankų priežiūrą atitinkamose jų valstybėse narėse, priežiūros atsakomybę perdavus ECB nuo BPM įvedimo; ir
- kai kurios nacionalinės priežiūros institucijos neatsiskaito jokiai nacionalinei institucijai apie savo priežiūros veiklą;

pažymėdami, kad ECB nevykdo KRD IV direktyvoje¹ išvardintų tam tikrų finansinių institucijų priežiūros ir jos nėra nacionalinių priežiūros institucijų jurisdikcijoje;

pažymėdami, kad bankų priežiūros institucijų ir jų veiklos viešasis auditas (įskaitant neribojamą galimybę naudotis visa susijusia informacija), net jei bankų priežiūrą vykdo centrinis bankas, yra standartinė procedūra tokiose šalyse kaip JAV, Kanada, Australija, Danija, Švedija, Prancūzija ir Vokietija;

pripažindami, kad Europos Audito Rūmai rengiasi atlikti pirmuosius ECB priežiūros veiklos auditus, tačiau pažymėdami, kad ECB mano, kad Europos Audito Rūmų įgaliojimai atlikti ECB vadovybės veiklos efektyvumo auditą neapima politikų ir sprendimų, susijusių su jo priežiūros užduotimis;

¹

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros 2 straipsnio 5 dalis.

pabrėždami, kad kai kurios AAI mano, kad yra būtina kuo skubiau ištaisyti galimas audito spragas, kurios atsirado nacionaliniu lygmeniu, kadangi ankstesni nacionalinių AAI audito įgaliojimai, susiję su bankų priežiūra, nebuvo kompensuoti Europos Audito Rūmų įgaliojimu ECB lygmeniu;

Darome išvadą, kad:

Audito spraga atsirado tose euro zonos šalyse, kuriose ankstesni nacionalinių AAI įgaliojimai, susiję su nacionalinėmis bankų priežiūros institucijomis, nėra pakeičiami panašaus lygmens Audito Rūmų atliekamu ECB priežiūros veiklos auditu. Yra būtina patikslinti, kokia bus (galima) įtaka AAI audito įgaliojimams, jei ne euro zonos šalis pradės dalyvauti BPM. Be to, audito spraga išlieka kai kuriose šalyse, kuriose nacionalinių AAI audito įgaliojimai, susiję su nacionalinėmis bankų priežiūros institucijomis, yra riboti arba jų nėra iš viso.

Audituojama ir atskaitinga bankų priežiūra Europos Sąjungoje gali būti vykdoma tik tuomet, jei nacionalinės AAI ir Europos Audito Rūmai glaudžiai dirbs kartu, kad būtų panaikinta audito spraga, o šio rezultato belaukiant – kiek įmanoma mažinama su ja susijusi rizika;

Rekomenduojame didinti informuotumą apie sunkumus, užtikrinant audituojamus, atskaitingus ir veiksmingus bankų priežiūros susitarimus:

AAI nacionaliniu ir Europos lygmeniu:

- **raginant valstybių narių AAI informuoti jų nacionalines vyriausybes ir parlamentus apie šiuos sunkumus;**
- **kviečiant valstybių narių AAI dalyvauti planuotame bendrame priežiūros audite**, kuris prasidėtų 2015 m. ir kurio metu būtų tikrinami atskiri „nesvarbūs“ bankai atrinktose ES šalyse, o jo rezultatai būtų pateikti Ryšių palaikymo komitetui;

ES institucijoms ir nacionalinėms institucijoms:

- **raginant Europos Parlamentą, Europos Sąjungos Tarybą, Europos Vadovų Tarybą ir Europos Komisiją apsvarstyti Europos Audito Rūmų įgaliojimų**, susijusių su ECB bendro priežiūros mechanizmo auditu, sustiprinimą ir patikslinti BPM reglamento 20 straipsnio 7 dalies taikymo sritį ir (arba) pakeisti BPM reglamento 20 straipsnio 7 dalį ir ECBS ir ECB statuto 27 straipsnio 2 dalį, jei yra būtina;
- **raginant nacionalines vyriausybes ir parlamentus pasistengti išplėsti jų nacionalinių AAI įgaliojimus**, atsižvelgiant į galimybes, kurios suteikiamos AAI pagal Kapitalo reikalavimų direktyvos IV (KRD IV) 59 straipsnio 2 dalį, siekiant užtikrinti, kad jie apimtų centrinių bankų ir finansų priežiūros institucijų auditą;
- **raginant Europos Komisiją atsižvelgti į šiuos sunkumus atliekant pirmąjį BPM vertinimą**, kurio rezultatai bus paskelbti 2015 m. pabaigoje;

Pabrėžiame, kad yra labai svarbu kuo skubiau ir koordinuotai vykdyti pirmiau nurodytus veiksmus, kad būtų galima pateikti tinkamą atsaką į besitęsiančią finansinę krizę ir pasinaudoti galimybe nustatyti audituojamus, atskaitingus ir veiksmingus bankų priežiūros susitarimus. Jie taip pat turėtų būti taikomi finansinių institucijų, pavyzdžiui, draudimo ar investicijų, vykdomai veiklai.

Ryšių palaikymo komiteto pirmininkas šį pareiškimą nusiųs Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai, Europos Vadovų Tarybai, Europos Komisijai, Eurogrupei ir ES valstybių narių nacionaliniams parlamentams ir vyriausybėms.